

ABSTRACT

Titolo:	LA FISCALITÀ NELL'ECONOMIA EUROPEA. Secc. XIII-XVIII. - FISCAL SYSTEMS IN THE EUROPEAN ECONOMY from the 13th to the 18th Centuries. Prato, 22-27 Aprile 2007
Responsabilità:	a cura di Simonetta Cavaciocchi
Editore:	Firenze university press

Titolo parte:	<i>Systèmes fiscaux dans les principautés à forte urbanisation des Pays-Bas méridionaux (Flandre, Brabant, Hainaut, Pays de Liège) au bas moyen âge (XIVe-XVIe siècle)</i>
Autore parte:	MARC BOONE
DOI:	10.1400/91747

ABSTRACT:	<p>The geographic, demographic and political realities in the principalities of the Southern Netherlands have greatly influenced the different options available to both decision makers in towns and in the 'state' concerning the fiscal politics needed to sustain and realise their political ambitions. A high concentration of urban centres and hence an emphasis put on commercial and artisanal activities have had a fundamental impact on the preference for indirect taxation within cities and on the ambition of the regional princes. On the side of the cities, one must stress however, that the modest surface on which these evolutions had to take place, and the growing direct interference of 'state' power have prevented an evolution towards a situation comparable to the developments cities in Northern and Central Italy have witnessed. Concerning the state's interferences: these have been clearly enhanced by the dukes' of Burgundy arrival in the region from the end of the 14th century on, and their ongoing efforts to lay hands on the urban fiscal products. On the ideological front the dukes have made theirs some principles developed earlier by their French royal Valois cousins. In the paper different outcomes to this situation are analysed, related to the differences between principalities, their political and economic character, and the different time tables. A crucial element in order to explain the different situations, is suggested by stressing the social and political consequences of this 'battle for fiscal predominance': as long as the 'state' left the grip of local and regional elites relatively unharmed, a certain cohabitation between city and state remained possible. Once a level of fiscal pressure was exceeded, the state's ambitions were countered with the unwillingness of the urban elites to invest any longer in the financing of public debts and spending, and in a more severe bargaining position adopted while negotiating the prince's demand for 'extraordinary' levies.</p> <p>-----</p> <p><i>Geografische, demografische en politieke realiteiten in de Zuidelijke Nederlanden hebben een decisieve invloed gehad op de mogelijkheden voor beleids mensen in dienst van zowel stad als staat, bij het uittekenen van een fiscale politiek die bij machte was hun politieke ambities te ondersteunen. De uitzonderlijke sterke urbanisatiegraad en derhalve het belang van artisanale en commerciële activiteiten heeft een uitgesproken voorkeur voor vormen van indirecte taxatie veroorzaakt. Het heeft ook implicaties gehad voor de fiscale ambitie die vorsten hebben ontwikkeld. Kijken we eerst naar de evolutie van de stedelijke fiscaliteit, dan is de vaststelling er dat zowel de relatief bescheiden oppervlakte waarop een en ander plaats greep en de directe inmenging van de vorsten er voor heeft gezorgd dat een evolutie vergelijkbaar met het traject dat vele steden in Noord- en Centraal-Italië hebben gekend, zich in de Zuidelijke Nederlanden niet heeft voorgedaan. Richtten we de aandacht op de vorstelijke politiek, dan overheerst de vaststelling dat de uitbouw van de macht van de Bourgondische dynastie vanaf het einde van de 14de eeuw en haar gerichte politiek om greep te krijgen op de stedelijke fiscaliteit, doorslaggevend is geweest. Bovendien inspireerden de hertogen zich aan het ideologisch kader dat de Valois koningen van Frankrijk reeds hadden ontwikkeld. In de bijdrage wordt aandacht besteed aan de verschillende mogelijke uitkomsten van deze ontwikkelingen: ze houden verband met de onderscheiden tradities tussen de</i></p>
------------------	---

vorstendommen, hun fundamenteel verschillend politiek en economisch karakter en de uiteenlopende chronologie waarmee vergelijkbare verschijnselen zich hebben voorgedaan. Vooral de politieke en economische consequenties van deze strijd om de fiscale monopolies zijn van belang gebleken: een harmonisch samenleven van 'staat' en locale elites bleef slechts mogelijk zolang eerstgenoemde de fiscale druk op de laatste aanvaardbaar hield. Eens een bepaalde drempel overschreden, manifesteerde zich de onwil bij de stedelijke elites om nog langer in de publieke schuld te investeren en stelde men zich harder op bij de traditionele onderhandelingen over de vraag naar buitengewone fiscale overdrachten vanwege de centrale overheid.